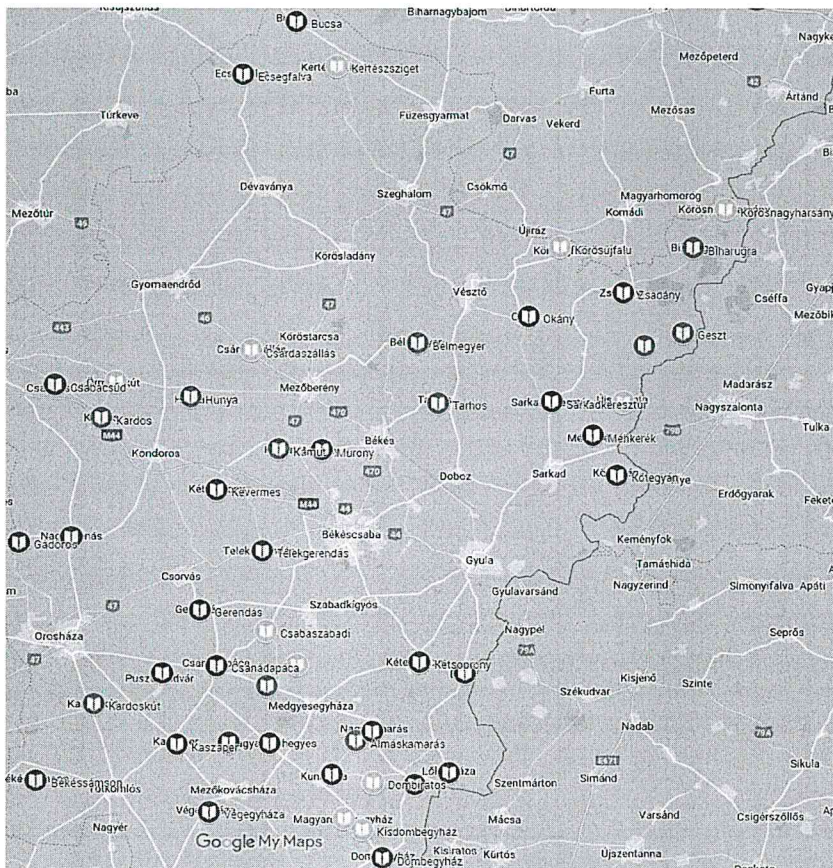

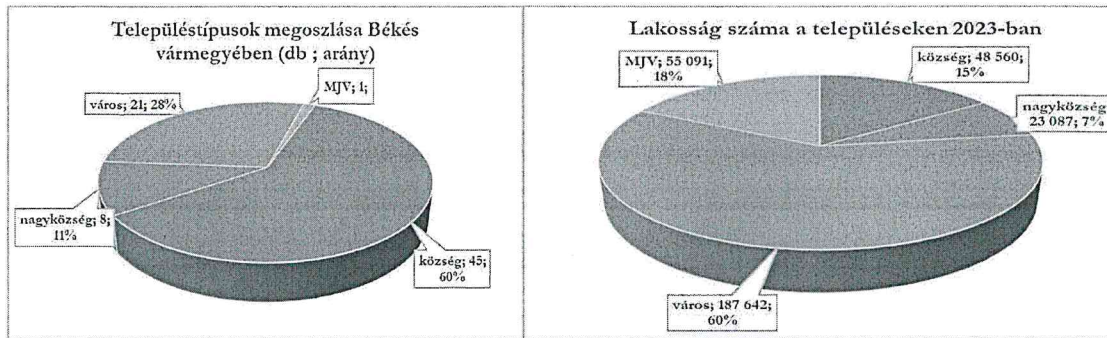

1-500 lakos	11 település	Csabaszabadi, Csárdaszállás, Dombiratos, Kertészsziget, Kisdombegyház, Körösnagyharsány, Körösújfalú, Magyardombegyház, Örménykút, Pusztatotlaka, Újszalonta
501-1000 lakos	11 település	Almáskamarás, Bélmegyer, Biharugra, Geszt, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Medgyesbodzás, Mezőgyán, Tarhos
1001-1500 lakos	13 település	Ecsefalva, Gerendás, Kétsoprony, Kötegyán, Lőkősháza, Murony, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Telekgerendás, Végegyháza, Zsadány
1501-5000 lakos	15 település	Békéssámsón, Bucsa, Csabacsúd, Csanádapáca, Dombegyház, Elek, Gádoros, Kaszaper, Kétegyháza, Kevermes, Kunágota, Magyarbánhegyes, Méhkerék, Nagyszénás, Okány

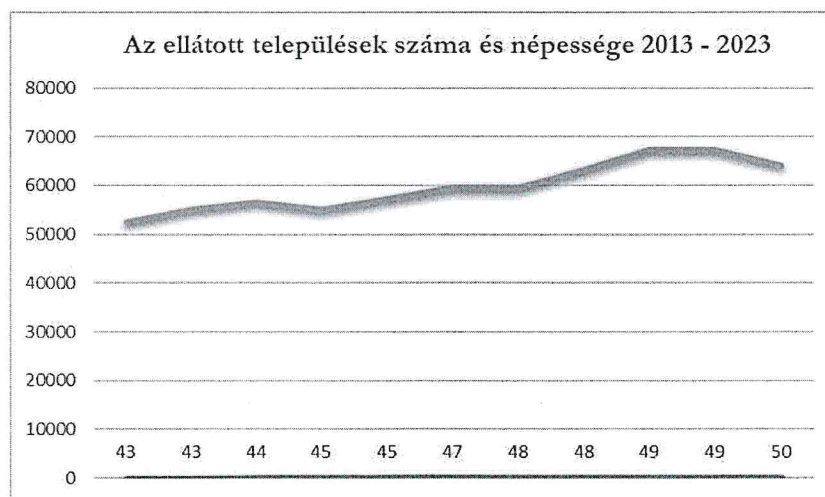
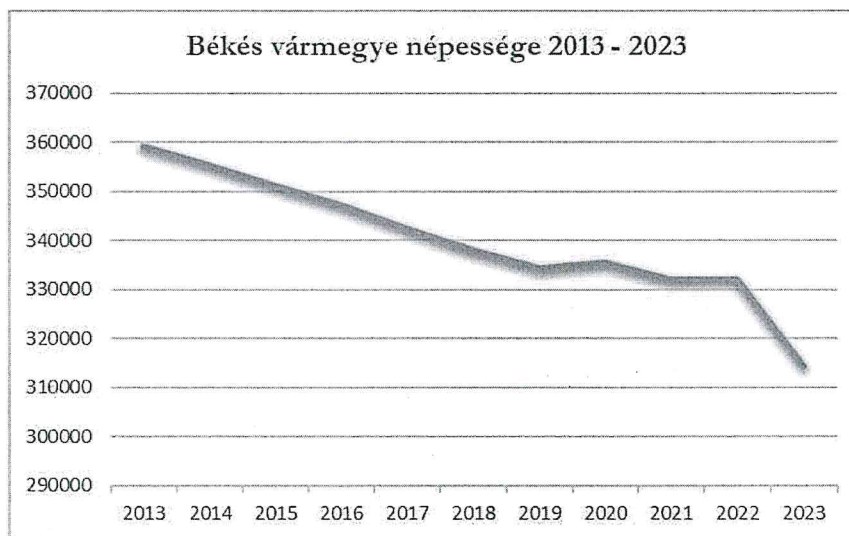

- 1501 - 5000 lakosú település
- 1001 - 1500 lakosú település
- 501 - 1000 lakosú település
- 1 - 500 lakosú település

Békés vármegye településtípusai és lakosság száma településtípusonként (2023)

Népesség adatok alakulása 2013-2023

Békés vármegye településeinek száma 75. A megyében jelenleg minden településen van könyvtári ellátás. A települések 71 %-a, (53) község. 7 városunk lakónépessége alapján az 5000 fő alatti kategóriába tartozik.

A Békés vármegyei települések közül az 5 000 fő alatti lakosságú települések (város, nagyközség, község) száma 60, ami a népességingadozással párhuzamos átstrukturálódás eredménye.

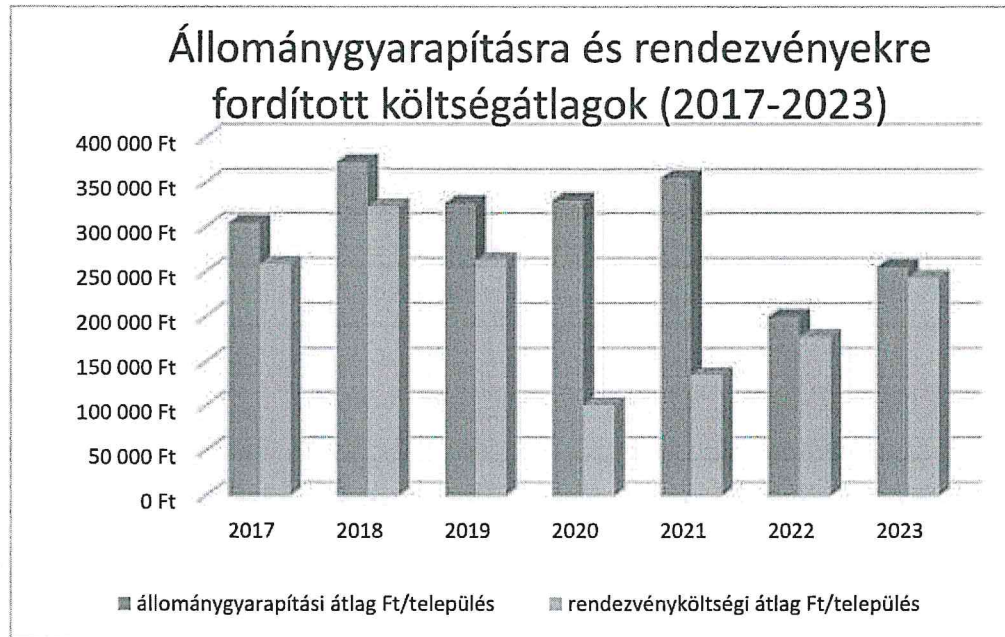
Békés vármegyében a kistelepülési ellátást végző munkacsoport tagjai más könyvtári területen is dolgoznak, olvasószolgálati, informatikus, gyűjteményszervező könyvtárosok alkotják a csoportot, a könyvkiszállítást technikai munkatárs végzi.

2023-ban a kistelepülési könyvtári ellátáshoz a Békés Megyei Könyvtár szakmai irányítása alatt 50 Könyvtár, Információs és Közösségi Hely tartozott. A nagyszénási könyvtár csatlakozásával 50 településből 37 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végzik az ellátást, 13 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár szervezi a szolgáltatást.

2023-ban igyekeztünk visszatérni a korábbi évek megszokott munkamenetéhez, az olvasók is visszatértek a nyár folyamán, de az év utolsó negyedében, az előző évben kialakult gyakorlatnak megfelelően, az önkormányzatok az energiaárakra hivatkozva nem fűtötték a könyvtárakat, a könyvtárosok kijelölt helyiségben tudták fogadni az érdeklődőket, de megfelelő szintű szolgáltatást az őszi-téli hónapokban nem tudtak nyújtani. A karácsonyi ünnepkörhöz tartozó programok egy része így elmaradt, vagy nem könyvtári helyiségekben igyekeztek megtartani.

2023-ban jelentősen megváltozott a kiadások szerkezete, a beruházási költség a támogatást 1%-át tette ki a korábbi év 23%-ához képest. A beszerzett könyvek, folyóiratok, CD-k, DVD-k költsége 2023-ban az éves KSZR-költségvetés 46%-a volt 7%-kal több az előző évinél, a rendezvényekre fordított összeg elérte a támogatás 28%-át, 8%-kal meghaladta a 2022-es szintet, az 2021-es szinthez képest 15%-os emelkedést mutat.

	állománygyarapítási átlag Ft/település	rendezvényköltségi átlag Ft/település
2017	305 000 Ft	259 000 Ft
2018	373 000 Ft	323 000 Ft
2019	327 000 Ft	263 000 Ft
2020	330 000 Ft	101 000 Ft
2021	355 000 Ft	135 000 Ft
2022	200 008 Ft	177 298 Ft
2023	255 597 Ft	243 298 Ft

Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

Sajnálatos tény, hogy 2023-ban is számos könyvtárat hátrányosan érintett vármegyénkben az energiatakarékosság. 2023-ban átlagosan 5 napos nyitvatartással 190-290 napot voltak látogathatók a könyvtárak. A gyakorlatban ez azonban nem jelentett tényleges látogathatóságot, mert a települések jelentős hányadában a könyvtáros kijelölt helyeken gyűjthette össze a kívánságokat, esetleg kijelölt napokon kísérte el az olvasókat a könyvtárba. Öröndetes tény, hogy ennek ellenére a forgalmi adatok a korábbi évek forgalmához képest emelkedést mutatnak minden településen.

Olvasók és használói adatok – 2023

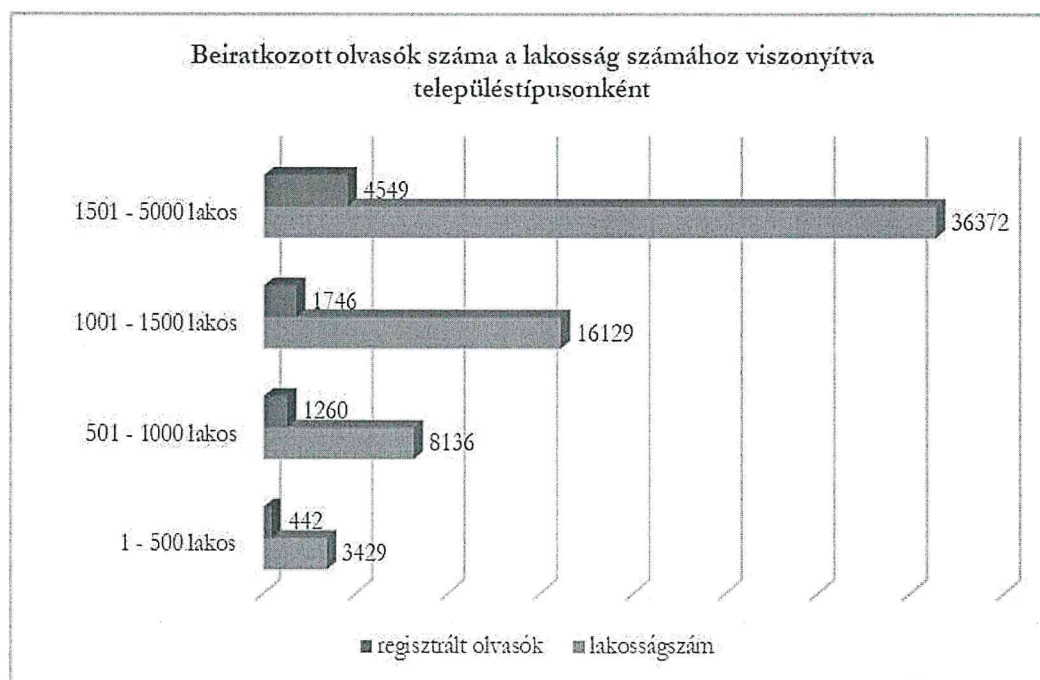
településtípus / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen								Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználók száma összesen	Személyes helybeni használat	Helybeni használatból internethasználat	Távhasználat		Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
						Telefon, e-mail	OPAC, honlap				
Össz.:	64 066	7 997	133 648	84 410	18 188	13 289	35 111	59 802	129 506	2 049	17 028
1 - 500 fő	3 429	442	4 669	4 193	1 034	387	89	3 209	6 648	67	520
501 - 1000 fő	8 136	1 260	16 862	15 120	3 664	1 365	377	10 004	22 858	291	3 227
1001 - 1500 fő	16 129	1 746	20 541	17 718	4 672	2 000	723	12 413	28 681	402	2 862
1501 - 5000 fő	36 372	4 549	91 576	47 379	8 818	9 537	33 922	34 176	71 319	1 289	10 419

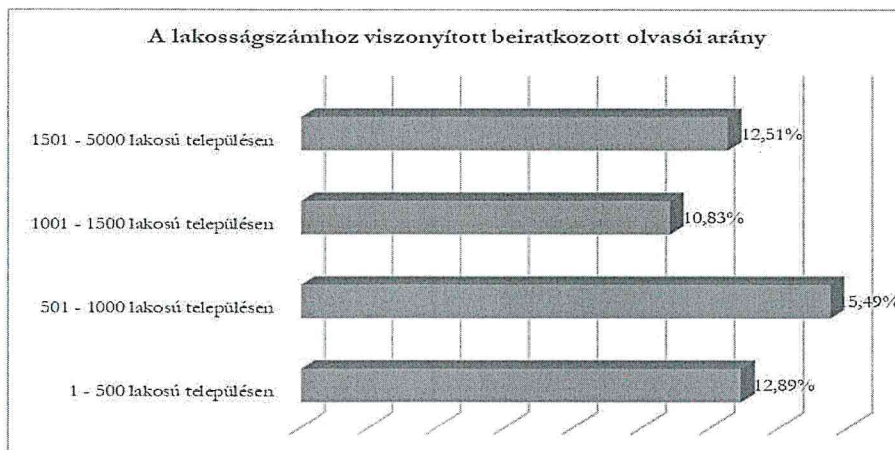
A beiratkozott olvasói adatok a lakosságszámhoz viszonyítva 2023-ban:

A legnagyobb településeken a lakosság 13%-a regisztrált könyvtártag. Ez az arány az 1001-1500 lélekszámú településeken 11%, az 501-1000 lakosú falvakban nem éri el a 6%-ot, a legkisebbekben 13%. A könyvtárak őszi-téli részleges bezárása nem kedvez a könyvtári közösségek működésének sem, a rendszeres könyvtárlátogatást nem pótolja a kihelyezett könyvtárosi ügyelet.

A beiratkozottak korcsoport szerinti megoszlása a települések korfáját is tükrözi, nagyon alacsony a gyermekek száma, számos helyen iskolát sem tudnak működtetni, vagy csak alsó tagozat van. Iskola nélkül pedig nagyon nehéz gyerekeket bevinni a könyvtárba, kizárólag a szüleiken keresztül lehet hozzájuk eljutni.

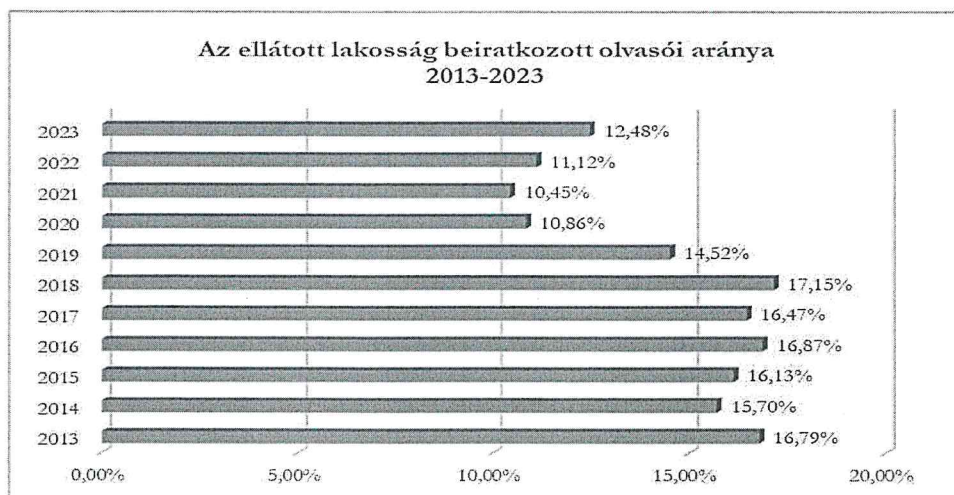
Változatlanul nehézséget okoz a könyvtárak működésében a fluktuáció, pedig a könyvtáros személyisége fontos tényezője a szerveződő közösségeknek, és megmaradásuknak, munkájának lenyomata megmutatkozik a beiratkozások számától kezdve a közösségi rendezvények sikerességén át minden könyvtári folyamaton.

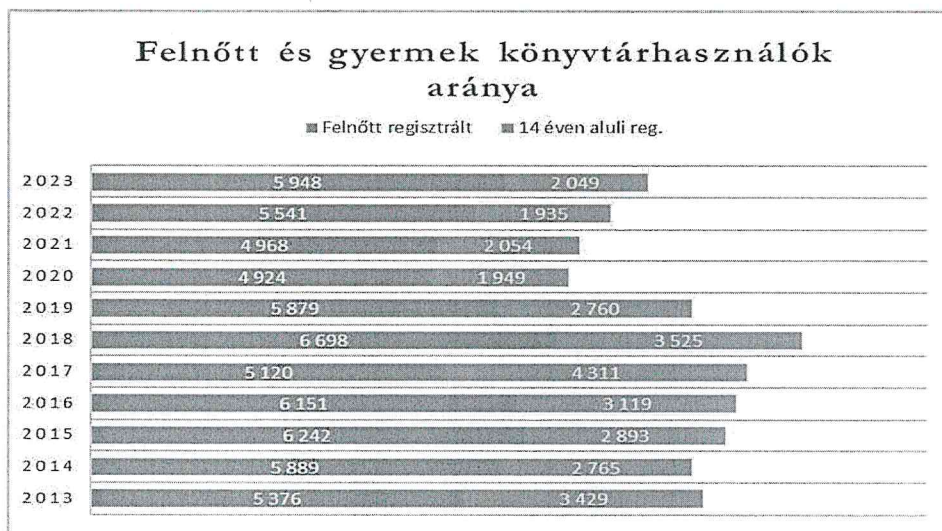
Elemzések a 2013-2023 közötti időszakhoz kapcsolódóan

KSZR településeken a beiratkozott olvasói arányszámok alakulása 2013-2023 között

Olvasói és könyvtárhasználati adatok az elmúlt években (2013-2023)

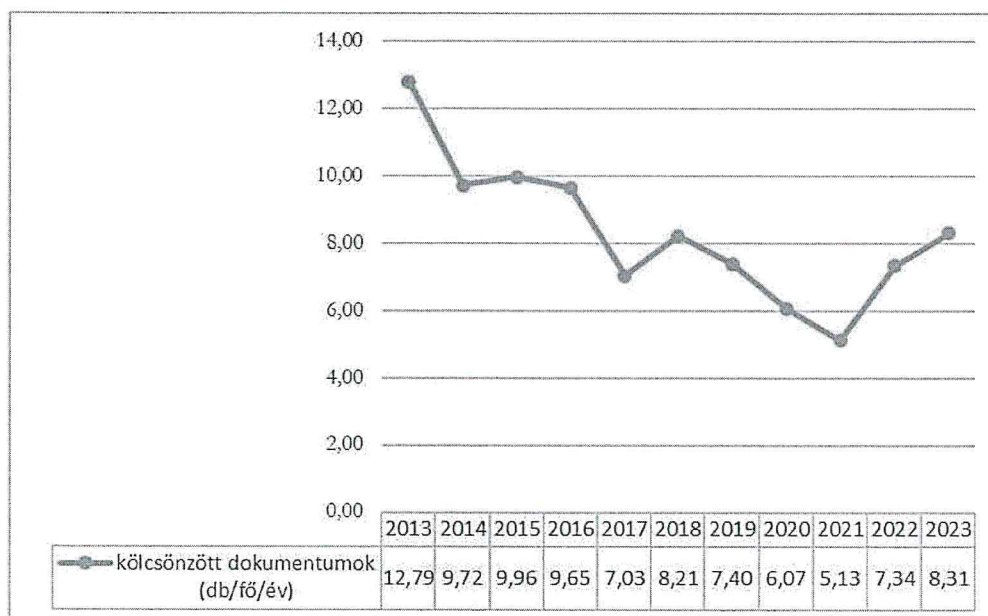
év / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználók száma összesen	Az összesből Internet használót	Telefon, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
2013	52 435	8 805	94 261	29 076	4 861	9 839	95 793	49 605	3 429	43 865
2014	55 123	8 654	94 435	29 345	2 973	1175	69 985	63 573	2 765	26 862
2015	56 620	9 135	105 714	42 005	7 529	11 732	71 732	78 624	2 893	28 825
2016	54 958	9 270	117 133	42 764	7 833	8 656	67 581	85 291	3 119	30 096
2017	57 277	9 431	130 381	48 727	10 018	10 041	69 843	86 710	4 311	30 320
2018	59 608	10 223	123 727	41 325	13 667	7 721	67 228	72 479	3 525	28 930
2019	59 503	8 639	113 743	33 742	9 273	8 755	52 936	72 183	2 760	20 413
2020	63 293	6 873	60 314	19 864	9 052	4 649	36 661	56 631	1 949	11 840
2021	67 212	7 022	86 825	11 669	11 697	25 778	39 973	63 434	2 054	10 535
2022	67 212	7 476	103 372	18 670	10 131	14 654	53 132	105 201	1 935	14 196
2023	64 066	7 997	133 648	18 188	13 289	35 111	59 802	129 506	2 049	17 028

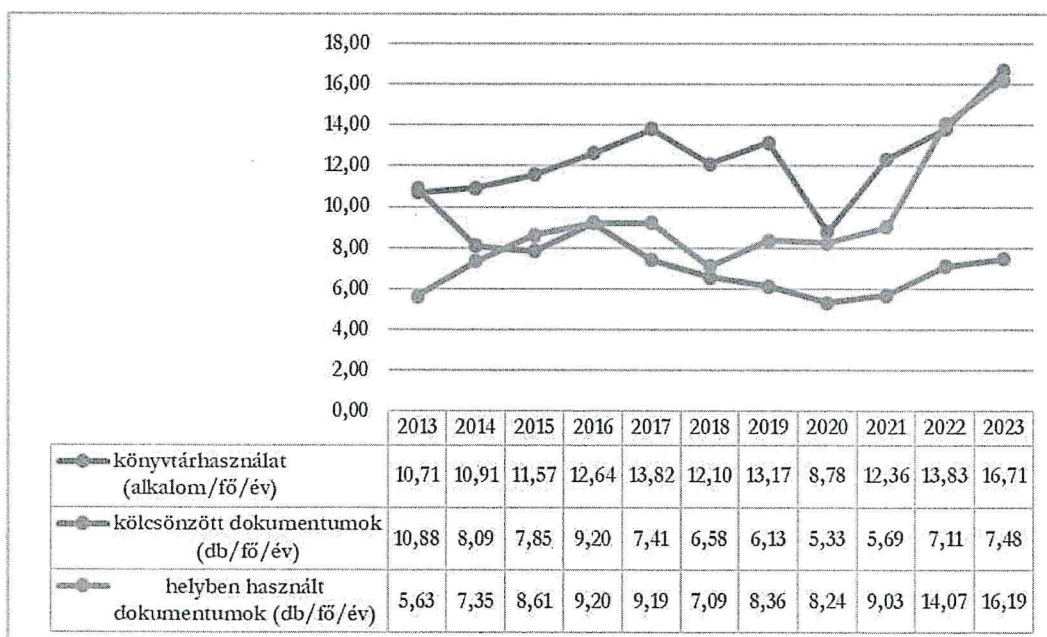
Bizakodásra okot adó tény a könyvtárhasználók számának növekedése a felnőttek és gyerekek körében. Noha az emelkedés csak valamivel haladja meg az 1%-ot az előző évihez képest, de mindez a 3000 fős népességfogyáshoz képest eredményként értelmezhető. A könyvtárhasználók számával párhuzamban emelkedett a könyvkölcsönzések száma is. A könyvtárhasználatok számának meredek emelkedése rávilágít a könyvtár fontos közösségi funkciójára. A könyvtár

lehetővé teszi a csoportos foglalkozások megszervezését, találkozási helyet biztosít minden korosztály számára.

Könyvkölcsönzési szokások a gyermekek körében (2013-2023)

Könyvtárhasználati szokások alakulása az elmúlt években (2013-2023)

Humán erőforrás

	Lakó-népessége	Nyitva tartási		Könyvtár-busz		A szolgáltató helyen dolgozó							
		napok száma hetente	órák száma hetente	napok száma kéthetente	órák száma kéthetente	főfoglalkozású jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / munkaidőben átszámolva	megbízási díjas	közfoglalkoztatott	kulturális közfoglalkoztatott	önkéntes	képesítése megfelel a jogszabályi előírásainak
Összesen	64 066	5,22	31,77			28	3	3	0	32	0	1	46
1-500	3429	5,44	24,56	0	0	2	1	0,75	0	7	0	1	10
501-1000	8136	4,91	27,64	0	0	4	2	1,00	0	5	0	0	11
1001-1500	16129	5,83	40,25	0	0	7	0	1,25	0	7	0	0	13
1500-5000	36372	4,71	34,65	0	0	15	0	0,00	0	13	0	0	12

Békés vármegye kistérségi könyvtáraiban összesen 67 fő dolgozott 2023-ben. Több településen a könyvtáros látja el a közművelődési feladatokat is a könyvtári infrastruktúra igénybevételével.

Állandó problémává vált a könyvtárosok személyének változása. Az éves támogatások lejártával sok esetben a könyvtáros is változik, ami a szakszerű és odafigyelő munkavégzést gyengíti, valamint folyamatos betanítást tesz szükségessé.

A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei

2023	Lakónépessége		A szolgáltató hely működése						könyvtárbusz		A szolgáltató hely külső-belső biztonságtechnikai eszközeinek megléte		Az épület állapota				A könyvtári helyiség/helyiségek állapota (A megfelelő kategóriához 1-es számot kell írni)				A nyírákos könyvtári szolgáltatás Alapintéletei működésén		A könyvtári bútorzat állapota		a felújítás becsült költsége (éFt)		A könyvtári tér alkalmas-e csoportos rendezvények számára		Biztonság-technikai eszközök	
	önálló épületben	oktatási intézmények közös épületben	IKSZT épületben	egyéb kulturális intézmények egy épületben	egyéb	könyvtárbusz	A szolgáltató hely külső-belső biztonságtechnikai eszközeinek megléte	elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (éFt)	elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (éFt)	elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (éFt)	van	fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (éFt)	van	fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (éFt)					
Összesen	32	9	11	18	3	-	41	3	39	4	20 000	13	36	2	-	99,7	5	44	1	-	47	35	11	3	950	0	9503			
1-500	7	2	0	4	3	0	8	0	10	1	-	3	7	1	-	52,8	1	10	0	-	8	9	2	40	0	400				
501-1000	5	1	5	2	0	0	10	0	8	2	20 000	4	8	0	-	86,6	1	10	0	-	11	8	3	90	0	900				
1001-1500	9	1	4	9	0	0	10	1	9	1	-	3	11	0	-	103,3	2	11	0	-	13	9	2	14	50	950				
1501-5000	11	5	2	3	0	0	13	2	12	0	-	3	10	1	-	88,1	1	13	1	-	15	9	4	12	00	1700				

2013-tól 2023-ig 50 településből 46 könyvtár belső terének felújítása fejeződött be. Az épületek állagmegóvása és felújítása is sok településen megtörtént, a Magyar Falu Program pályázatainak nagy lendületet adtak a nyílászárócserék és fűtőkorszerűsítési munkálatok terén, a takarékoskodást biztosító felújítások ellenére mégis sok helyen zártak be az őszi-téli hónapokban a könyvtárakat.